aleatorikus zene

aleatorikus_zene.jpg [1]

A zeneszerzõ [2] nem határozza meg mûvének minden részletét, paraméter [3]ét; elõadásmódja véletlenszerû, vagy az elõadó rögtönzés [4]eire van bízva.

"Olyan zenei fejlõdésrõl van szó, amely meghatározott idõtartamon belüli véletlen események láncolata lesz, noha egyszersmind átfogóan megszabott irányt mutat". (Váncsa István)

A lényeg abban áll, hogy az aleatorikus zene nem egyetlen folyam az idõben, hanem több, variálható szakaszból áll, amelyek tetszõleges sorrendben játszhatók le.
Ennek a zenének nincs egy konkrét formája, hanem csak változatai léteznek, "számuk nem végtelen, bármelyik változat a mûvész által létrehozott alapelemek egy véletlenszerûen generált variációja csupán".

Az aleatorikus zene egyik meghatározója Karlheinz Stockhausen és 1956-os mûve, a Klavierstück XI. (A Kraftwerk munkásságára Stockhausen nagy hatást gyakorolt.)
Aleatorikus és dodekafon [5] zenéket Szokolay Sándor is írt.

A véletlenszerû zene mûvelõi kifogyhatatlanok az ötletekbõl. Például vonalrendszert festettek egy akváriumra, majd az elõadó az úszkáló aranyhal mozgásával jelzett hangokat szólaltatta meg.

Az irányzat legszélsõségesebb ága a chance music [6].
Ezen a területen is jeleskedett John Cage, akinek jellemzõen van olyan mûve, melynek elõadása elõtt pénz feldobásával döntik el, hogy violinkulcs [7]ban vagy basszuskulcs [8]ban, gyors vagy lassú tempó [9]ban szólaltatják meg a zenedarabot.
Egy másik "alkotása" pedig csak szünet [10]ekbõl áll.
Így igazán érthetõ az irányzat elnevezése: alea = kocka, ill. chance = véletlen. Az "alea" (kocka) szóból létrehozott "aleatória" a klasszikus latinban sohasem létezett.

Aleatorikus zene számítógépen történõ "komponálására" ad lehetõséget az Aleatoric-Composer [11]program. ►improvizálás [12], grafikus zene [13], szeriális zene [14], dodekafon [5]

Reading a newspaper, I saw a picture of birds on the electric wires. I cut out the photo and decided to make a song, using the exact location of the birds as notes (no Photoshop edit). I knew it wasn't the most original idea in the universe. I was just curious to hear what melody the birds were creating.

I sent the music to the photographer, Paulo Pinto, who I Googled on the internet. He told his editor, who told a reporter and the story ended up as an interview in the very same newspaper.

Here I've posted a short video made with the photo, the music and the score (composed by the birds).

Music made with Logic.
Video made with After Effects.

An interview about this and other works: http://biginterview.org/ [15]

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/aleatorikus-zene

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/aleatorikus_zene.jpg
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/zeneszerzo
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/parameter
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/rogtonzes
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/dodekafon
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/chance-music
[7] https://www.zenci.hu/szocikk/violinkulcs
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/basszuskulcs
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/tempo
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/szunet
[11] http://www.hitsquad.com/smm/programs/Aleatoric_Composer/
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/improvizalas
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/grafikus-zene
[14] https://www.zenci.hu/szocikk/szerialis-zene
[15] http://biginterview.org/